

[Udenrigsministeren]

opstået og der tilsyneladende er så mange, der er i tvivl, at vi under udvalgsarbejdet ser nøjere på, hvordan linjerne rent faktisk er lagt i det fællesnordiske handlingsprogram, og hvordan det er administreret hidtil i Danmark og i de andre nordiske lande. Så lad os endelig få undersøgt mulighederne for at få skabt klare linjer; jeg er i hvert fald ganske enig med det principielle synspunkt, som fru Janne Normann lægger frem.

Så kan der selvfølgelig altid komme et nyt folketingsflertal og sige: vi ønsker altså nogle endnu skarpere linjer, end der står i det fællesnordiske handlingsprogram. Vi ønsker at lave en stramning i forhold til, hvad den tidligere regering kørte. Den frihed har et folketingsflertal da altid.

Det, jeg så bare vil advare om, er, at det kan komme til at gå ud over vores muligheder for at styrke og opmuntre de kræfter, der kæmper imod apartheidregimet. Det er muligt, det kunne være det mest bekvemme bare at sige: vi vil overhovedet ikke have noget med nogen at gøre, og så læne os tilbage i stolene, men derved ville Danmark dog svigte den opgave, som også andre lande, deriblandt de andre nordiske lande, påtager sig, nemlig at styrke og støtte de kræfter, der er imod apartheidregimet.

Det er en tankegang, som går meget igen i det fællesnordiske handlingsprogram. Jeg kan f. eks. pege på det, man kalder kategori 2, repræsentanter for massemedier. Her siger man helt blankt, at da det er i de nordiske landes interesse, at man i Sydafrika kan gøre sig bekendt med holdningen til Sydafrika, skal man lukke dem alle ind; der er ikke tale om, at det kun er modstandere, der skal komme ind, det er alle, hvilket i øvrigt også er i fuld overensstemmelse med vores tankegang om pressefrihed her i landet. Jeg ser en ganske klar parallel i holdningen til sydafrikanske massemedierepræsentanter og så disse enkelte unge, der kommer hertil og får mulighed for at blive bekendt med den holdning, vi har til deres samfund, under forudsætning af, som fru Janne Normann understregede, at det ikke sker på en sådan måde, at det er folk med tilknytning til apartheidsystemet, vi samarbejder med.

Jeg vil altså advare imod, at man ved at følge det foreliggende forslag kommer til at skade mulighederne for at bekæmpe apart-

heidstyret, og skal derfor gentage regeringens afvisning af forslaget.

Kelm-Hansen (S):

Jeg bliver altid lidt betænkelig, når jeg bliver rost af hr. Steen Folke, men jeg ville være rædselsslagen, hvis jeg var blevet rost af fremskridtsfolkene med de synspunkter, de har lagt frem her, så der er vel nok alligevel balance i det.

Derudover vil jeg bare sige, at jeg udmærket forstår en række af de, skal vi sige mere følelsesmæssige betragtninger og afvisninger af forslaget, som er kommet fra højre side i salen, hvor man taler om den frie udveksling og værdien af samkvem osv. Det er synspunkter, som jeg i øvrigt i meget stor udstrækning deler, men jeg føler bare ikke, at den slags synspunkter kan slå igennem på det helt specielle område, der drøftes her, for det, vi drøfter, er fortolkningen af det nordiske handlingsprogram, som er et led i en verdensomspændende kamp mod det mest utiltalende styre, vi har i disse år, nemlig i den sydafrikanske republik, og det er en kamp, som vi er blevet opfordret til at føre med alle lovlige midler, store indsatser og små indsatser. Det kan godt være, at dette er en af de små indsatser, men jeg var i den heldige situation, at jeg for et par uger siden sad i dagervis i FN og hørte repræsentanter for stort set samtlige lande i verden drøfte disse spørgsmål og – hvad der især gjorde indtryk – hørte repræsentanter for de undertrykte befolkningsgrupper i Sydafrika lægge deres synspunkter frem. De beder os meget indtrængende om, at vi bruger de muligheder, vi har for at sende ganske klare signaler til det sydafrikanske regime.

Jeg mener, at beslutningsforslaget i dag er en sådan mulighed, og jeg mener også, at vi med det, der blev sagt af fru Janne Normann, som jeg nok synes udenrigsministeren tolkede lidt snævert, vil have gode muligheder for under et kulegravningsarbejde i udvalget at finde frem til en løsning, som indebærer, at der kommer et utvetydigt signal til det sydafrikanske regime.

Riishøj (SF):

Vedrørende spørgsmålet om det frie samkvem vil jeg spørge udenrigsministeren, om han i tilfældet Sydafrika føler det bevist, at